

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Slovenska umetnost.

V poslednjih letih izcimila se je pri nas iz majhnih začetkov umetniškega gibanja skupina slovenskih slikarjev in kiparjev, ki zastopajo profano umetnost. Nekaj jih je, ki imajo čisto samosvoj, značilen pečat in kojih produkti kažejo veliko ustvarjalno silo. Snujejo v resnici iz svoje lastne moči, v njih umotvorih kažejo se zato tipični znaki slovenske duše in vsled tega trdimo lahko, da se v njih razvija in odseva slovenska narodna umetnost. Ne narodna umetnost, obstajajoča iz zunanosti, kostumov in ponarejenih historičnih prizorov, kot je bila v modi v polpreteklem času po Evropi, nego nekaj globokejšega, notranjega sili na dan: izraz naše umetniške psihe.

Do današnjih dni Slovenci nismo imeli umetnosti; komaj par umetnikov tuintam, ki pa so bili po svojem bistvu mednarodni. Novi umetniški rod znači za nas tudi početek umetnosti same med nami. Ta naša lastna umetnost je moderna v pravem smislu. Moderna umetnost znači napredek v pojmovanju in v tehniki; zamenjavati ni moderne umetnosti z modernistično, ki vsebuje breztalentnost, špekulacijo, morda lascivnost in različne druge stvari, ki z resnično umetnostjo nimajo ničesar skupnega ter jo naravnost izključujejo. Pri vsakem napredku pojavijo se izrastki, ki pa stvari kot taki ne morejo škodovati.

Umetnost je izmed najvažnejših kulturnih faktorjev. Ne samo, da je znamenje kulture, da narodov brez umetnosti sploh ne smatra nihče kulturnim, vpliva umetnost prav tako na ljudsko izobrazbo, na ljudsko vzgojo, kot znanost. Človek ima um in čut. Prava umetnost je resnično etičnega pomena. Ljudstvo nima le materialnih potreb, ne rabi le kruha, imeti mora tudi višje cilje, idealna stremeljenja, da se razvija, ohrani in doseže popolno blagostanje. V najhujšem trpljenju rešijo narod ravno idealni zakladi njegovi. Poljska je razdeljena, vkljenjena, toda izginila ni. Namesto političnega kraljestva nastopilo je poljsko »kraljestvo duhov«: književnost in umetnost. Slovenci smo tudi politično razdeljeni in treba nam je vezi. Poleg skupne gospodarske organizacije potrebujemo tudi kulturnih skupnosti. Za književnostjo pride umetnost kot enoten pojav slovenskega plemena. Poljaki goje umetnost jako intenzivno. Čehi povzpeli so se v zadnji dobi razven v muziki tudi v upodabljalnih umetnostih do absolutne višine ter internacionalne veljave (»Manes«). Čehi skušajo ljudstvo umetniško vzgojiti, prirejajo razstave po vseh znatnejših mestih, da celo v vaseh. Med Hanaki v vasi je napravil izložbo slavni Uprka, ljudstvo je vrela trumoma gledat in kupovalo je umotvore. Slično se godi na Danskem. V Nemčiji se vrše po

vseh mestih razstave za razstavo. Italija hoče zopet prvenstvo v umetnosti (beneške razstave). Narodi spoznavajo važnost idealne kulture.

Primeroma veliko so storili za svojo umetnost Hrvati. Strossmayer ustanovil je umetniško galerijo, vlada je po prizadevanju sekijskega načelnika Kršnjavega vzgojila umetniški naraščaj s tem, da je dajala dosti naročil, nastavljala umetnike na obrtni šoli in sezidala jim je atelijeje, prej šest, letos pa zopet šet. Srbi so ustanovili leta 1905 jugoslovansko galerijo ter dajo umetnikom štipendije, tudi Bolgarija pospešuje svoj umetniški naraščaj. Mnogo si prizadevajo Ogrji, da bi jih Evropa priznala kot kulturno narod. Vlada podpira kjer more mažarsko umetnost z velikimi materialnimi žrtvami, a vendar so leta 1904 Mažari na Dunaju s svojo razstavo pogoreli, dočim so slovanski umetniki sijajno zmagali.

Tudi avstrijska vlada je v zadnjem času začela upoštevati umetnost ter jo podpirati gmotno. Mnogo zaslug je imel sekijski načelnik Stadler in dvorni svetnik Wiener. Na Dunaju so ustanovili moderno galerijo, ki jo subvencionirajo tudi dunajski občinski svet. V Pragi je cesar ustanovil »Galerijo kraljestva češkega«.

Tudi skoro v vseh nemških avstrijskih provincijalnih mestih so začeli delovati na prosep umetnosti, dasi imajo avstrijski Nemci na Dunaju jako razvito umetniško središče. V Gradcu so se začeli štajerski Nemci intenzivneje gibati, v Salzburgu zgradili so umetniški atelijeje ter prirejajo razstave. Vlada seveda podpira to gibanje z nakupi umotvorov ter razdeljevanjem diplom in kolani.

Ravnokar so odprli v Celovcu koroško umetniško razstavo pod protektoratom prestolonaslednika in častnim predsedstvom deželnega predsednika. Predsednik novoustanovljenega umetniškega društva baron Hellendorff zahvaljeval se je ob otvoritvi naučnemu ministru, mestom Celovcu, Beljaku in Volšperku za podporo in naklonjenost umetniškemu društvu. Izjavil je tudi, da si postavi umetniško društvo v Celovcu umetniški dom, kar je njegova glavna naloga.

Tako delajo drugod. Tuji si vzgajajo po sili umetnost ter jo skušajo vsaditi v vsako mestece in trg, povsodi ji stavijo svečane hrame. Slovenci imamo svojo upodabljalno umetnost, pa ne vemo zanjo, ne poznamo je. Resnica je, da se nismo povzdignili v nobeni kulturni panogi nenadoma tako visoko kot v upodabljalni umetnosti, le parkrat se je pojavila latentna kulturna sila narodova v književnosti tako sijajno, kot sedaj v umetnosti. Brez podpor in celo brez naše vednosti pojavila se nam je umetnost ter nam pridobila ugled v mednarodnem umetniškem krogu.

Slovenci smo poldrugmilijonski narod, lahko bi imeli svoj umetniški centum in dali krov svoji umetnosti. 240.000 nemških Korošcev ima svoje umetniško središče, postavi si celo umetniški dom, poldrugmilijonski narod za svojo umetnost ne.

Slovenska javnost nima razumevanja zanjo. Slovenski arhitekt v tujini, ne Fabiani, razmišljal je o naši arhitekturi. Odkrila se mu je in razodela, videl jo je in spoznal. Pa pride v Ljubljano po potresu, ko je vstala kot iz razvalin, in kaj najde? Brezizrazne in brez-miselnne Hribarjeve fasade, nikjer karakterja, spekulativno zmašene poskuse po vzorcu graškem in dunajskem. Ta arhitekt-umetnik je pa poznal naš umetniški karakter, videl celo tradicijo, ki obstaja tudi za našo arhitekturo in za ljubljansko mesto. Odšel je proč in z njim slovenska arhitekturna umetnost. Ali naj gre za njo še slikarstvo in skulptura?

Kar se je pri nas javno delalo za našo umetnost, bilo je ponesrečeno. Delalo? Ali se pravi za umetnost delati, če se je pojavil majhen »Monumentenwahn«. Reklo bi se slednjič lahko tudi to, če bi imeli tedaj v mislih umetnost, a ne le monumente in zunanji »Pflanz«. V večem spomin ostane ljubljanski Prešernov spomenik kot znak razmer in dobe. Ponesrečiti se je moral, ker so imeli stvar v rokah ljudje, ki niti umetniško čutiti niso sposobni, kaj šele da bi mogli odločevati v umetniških stvareh. Podobne stvari so se godile s cesarjevim spomenikom, kjer je odločevala cena, ne pa umetniški moment. Misli o umetniški galeriji oprijel se je ljubljanski župan Ivan Hribar. Spravil jo je v čudno zvezo z ljubljanskim Gradom, kjer jo hoče namestiti poleg restavracije in različnih drugih zbirk. Misel o galeriji na ljubljanskem Gradu je ravno tako znamenje časa kot Prešernov spomenik. Po temnih, nizkih obokanih prostorih, po nekdanjih ječah naj se namesti galerija slik? Pa še celo moderna galerija! Fasade Gradu ne smejo vsled kupne pogodbe prav nič izpremeniti, torej oken čisto nič predgaciti, če pa izbijejo stropne spodnjih prostorov ven, ne bodo lokali niti za las pripravnejši. Vsaka taka adaptacija bi stala desetisoč brez vsake koristi. Ali se je komu sanjalo o razdelitvi prostora za aranžma v galeriji, kar je ravno pri moderni galeriji *conditio sine qua non*. Ljubljanski občinski svet dovolj za ustanovitev umetniške galerije dva tisoč kron. Kaj ni nikomur znana zgodovina kakšne bodisi najmanjše galerije, al je sploh znano kaj in kakšne so galerije? Bolj škoduje umetnosti, kdor jo bagatelizira in pa sebi v reklamo izrablja, kakor pa kdor se ne meni zanjo. Osmeši in ubije tako resno stvar, ki bi prišla sicer sama ob sebi ter bi uspela, čeprav pozneje.

Vprašanje slovenske umetnosti stopa na dan. Treba je bo rešiti, če hočemo slovenski

stvari dobro. Pri nas umetnost brez javnih podpor ne bo mogla shajati, pa saj ne more celo v velikih državah, najsi je tudi nekaj mecenov, ko pri nas ni nikogar. Tudi avstrijska vlada daje subvencije v umetniške namene malim nemškim provincam, in sicer v namenu, da goje umetnost sploh, da privabijo tudi tuje umetnike, ne le v svrhu, da podpirajo domačo produkcijo (Salzburg). Tembolj je torej dolžna država dati podporo in omogočiti obstoj avtohtoni umetnosti celega naroda, ki biva v štirih provincah. V prvi vrsti vpreči je treba državo. V Nižji Avstriji vzdržuje država akademijo, mnogo zbirk, ministrstvo daje naročila slikarjem in kiparjem, ravno tako je s Češko. Za umetniške potrebe nemškega prebivalstva skrbi vlada s pospevanjem umetnosti na Dunaju in kakor rečeno celo po provincijalnih nemških mestih, zakaj bi potem iz budgeta za umetnost ne odpadlo procentualno toliko kot na nemško prebivalstvo tudi na Slovence na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem? Mošnje odpreti pa bi morale tudi avtonomne oblasti. Umetnost ni danes več le last privilegirancev, postati hoče tudi ljudstvu pristopna. V ta namen bi bilo treba povzdigniti zanimanje zanjo med najširšimi sloji. Umetniška galerija naj bi se pridružila bodočemu ljubljanskemu umetniškemu obrtnemu muzeju, za kojega je država nekaj časa že izplačevala prispevek deželi. Umetniška galerija naj se zasnije resno, ne diletantsko, kot jo namerava Hribar. Zgraditi bi se moral umetniški dom, kot je v Zagrebu. Prirejale bi se v njem razstave vsako leto, slovenske in druge. V umetniškem domu naj bi bil oddelek za majhno stalno razstavo, kjer bi umetniki izpostavljali v ta namen, da bi občinstvo vsak dan lahko kupovalo umotvore. To bi bila nekaka slovenska umetniška trgovina. Kadar bi ne bilo velike razstave, uporabljali bi slovenski umetniki prostore v umetniškem domu za privatne atelijeje.

Predvsem pa je treba, da se organizirajo slovenski umetniki. Organizacija bi edina mogla natančno zasledovati interese umetnosti in umetnikov. Organizacija bodi v prvi vrsti gospodarska. Podpirala naj bi člane s posredovanjem naročil, podpirala pa tudi v slučaju onemoglosti in starosti. —a—

DEŽELNI ZBORI.

Dunaj, 8. avg. »Deutsches Volksblatt« poroča, da bo tirolski deželni zbor najbrž razpuščen.

Praga, 8. avg. »Narodni Listy« se bavijo z deželnozbornsko volivno reformo ter izjavljajo, da zadene vsa krivda veleposestvo, ako se reforma ne posreči. Že zdavnaj so veleposestniki pregovarjali, naj od svojih 70 mandatov 25 odstopijo ljudskim strankam.

LISTER.

Pismo iz Opatije.

Hrepenenje po gimnaziji. — Stavka godcev. — Izlet »Lovor« v Cres. — Smrt nadbiskupa Mandiča. — Münz in električna železnica. — Železnica-vzpenjača na Velo Učko. — Smrt gosp. Slavojca Jenka. — Društvene zadeve. — Razno.

Hrepenenje in tiho delovanje Nemcev za pridobitev srednje šole, oziroma gimnazije, stopa z vsakim dnem bolj na površje tukaj v Opatiji, in tudi domači ljudje uvidevajo, da se bo moralo v kratkem času nekaj storiti za nadaljnjo izobrazbo mladine v lastni zemlji hrvatski, za njen napredek. Da bi bila ustanovitev srednje šole, oziroma gimnazije v Opatiji vitalnega pomena ne le za našo c. kr. mornarico, nego sploh za Avstrijo in pod njenim praporom stoječe dežele, je jasno kot beli dan, kajti na meji Slovence in Ogrsko-Hrvatske zamemarijajo istrski narod tukaj na način, da se Bogu usmili. Narod je brez šol, deca brez poduka, potem se ni čuditi, da domači ljudje zapuščajo lastno zemljo ter se v ogromnem številu selijo v Ameriko.

In kako lahko bi se dalo vsemu temu od-pomoči? Imoviti gospodarji že sedaj dajo svoje sinove in hčere izobraževati v tuje zavode: v Zagreb, Sisek, Sušak, Ljubljano, Kranj, Škofjo Loko in celo na Koroško, torej v slovenske kraje in slovensko ozemlje. Koliko to roditelje stane in vendar glede dobička, ki ga imajo stariši od tega, otroci pa od znanja in vied, katerih se priučé v tujini, ni vse skupaj

nič. Kaj pomaga starišem, ako ide deček ali deklica v tuje mesto in naj bode v slovenski ali nemški šoli, študirat? Eno ali dve leti študira v tem, a drugo leto zopet v drugem mestu. Ko je konec šolskih let — mnogokrat že preje — prinese mladenič ali deklica smrtno kal v sebi domu, v svoj rodni kraj: Nikogar ne veseli delo za blagor domače zemlje, za povzdigo naroda. In to poznajo Nemci; zasledujejo vse hrvatsko življenje in delovanje, in z ustanovitvijo srednje šole ali gimnazije, bilj bi Voloska, Opatija, Vepinac, Lovrana, gotovo na drugi stopinji, nego so danes. Z ustanovitvijo imenovane šole prišlo bi še enkrat toliko ljudi — tujevce sem, ne radi samih sebe, nego radi svojih otrok, kateri bi tukaj na obrežju Adrijanskega, zdravega morja pohajali gimnazijo. Če je kje potrebna ustanovitev gimnazije, je v prvi vrsti tukaj v Opatiji, toda ista mora biti hrvatska v prvi vrsti, potem naj pride nemški in makari italijanski jezik neobhodno v pouk. S pridobitvijo gimnazije v tem kraju, izpremenilo bi se vse življenje v hipu v tužni Istri in to ne le v moralnem, finančnem, nego v prvi vrsti v sanitarnem oziru. Mi vidimo danes, kako prihajajo učenci in učenke iz raznih krajev, posebno iz Ogrske, tu sem na počitnice samo radi tega, da uživajo morsk zrak in morsk kopeli, da si ozdravljajo prsi! In kako vse drugače bi bilo, ako bi bila tukaj gimnazija! Stariši bi se nastanili tukaj, nadzorovali otroke ter si vsi s tem okrepčavali zdravje pri morju. Pač vedo Nemci, kje jih čevelj žuli, a tudi Slovan vè da pride čas, ko bode vlada jela premišljevati o bodočnosti teh krajev, o njih izboljšanju, in upamo, da ta čas ni več daleč. Naj se zgodi kaka nesreča — bolezen,

potres ali drugo! Kaj naj postane iz Voloske, Opatije, Ike, Lovrana? Kaj iz vseh teh velikih vil in palač? Trgovine nimamo, šol nimamo, zemlja rodi za silo, tuji bi odšli — in kaj potem? Splošno izseljevanje! Ostalo bi prazno zidovje — v židovskih rokah, po katerem že tako hrepeno marsikateri, da, ako bi bili navedeni kraji v njihovih rokah, bi radi žrtvovali milijardo kron za njih povzdigo — mi nimamo niti poti, ne poštenega pristanišča; pri nas smo reveži. Vsi tukajšnji hotelirji, restavratirji, najemniki vil itd., posebno obrtniki izginejo iz kraja, če izostanejo tuji. Seveda nemoremo tega misliti, kajti svetovnoznana Opatija leto za letom raste in številnih obiskujočih tujevcev in vsled tega se bodo morali imenovani kraji kar najbolj v ozir jemati pri naši c. kr. vladi. Tu ne bode šlo več z nikakoršno »flikarijo«; kapital, ki se vloži za te kraje, bode zdravo investiran in ni potreba gledati na vsoto, nego na bodočnost prve lepe in krasne avstrijske Riviere. Dal Bog!

Godci tukajšnje zdraviliške godbe so štrajkali v nedeljo, dne 4. t. m. — Kapelnik Fritz Hoffmann, vrnivši se od dopusta, hoče kot kapelnik voditi godbo, a glej zlodja! Niti eno godbeno orodje se noče zmeniti za njegovo taktiranje in dati glasu od sebe. Tiho je odšel z odra in — ostali godci so sami pričeli igrati brez sekirice: eine Kurmusik ohne Noten mit grossem Klang. Pač, ako je struna preveč napeta — počni in tudi temu prussiensu je sedaj počila že druga, in kljub temu, da so se za sedaj vsi pomirili, zna še tretja in zadnja struna počiti.

Izlet »Lovor« v Cres je bil v nedeljo, 4. t. m., zares imponanten. Nad 400 izletnikov

se ga je udeležilo ter zasedlo lepo »Liburnijo«, na kateri je igrala vojaška godba, ter peljala izletnike po lepi morski gladini v divni Cres. Sprejem na Cresu je bil prav bratski. Vršila se je lepa veselica s petiem in le prekmalu je minul čas odhoda. V resnici je krasna vožnja po Adrijanskem morju ob igranju godbe in petja, posebno ako človeku doni v uho sredi morja: Buči, buči, morje adrijansko . . . tu mora vsako bratsko srce kipeči. Opaziti je bilo tudi mnogo Nemcev in ogrskih tujevcev, kateri so vsi bili jako zadovoljni. Upamo, da »Lovor« kmalu zopet priredi kaj enakega in kliče: Naprej, za narod svoj!

Smrt nadškofa Mandiča je iznenadila vse tukaj se nahajajoče Srbe. Bil je blaga duša in vnet za Slovence. V soboto na večer prepeljali so ga v opatijsko mrtvašnico, a v nedeljo, 4. t. m., so se poslovili od mrtvega vsi tukajšnji Srbi in mnogo drugih gospodov. — Lahka mu bode zemlja domača!

Münzova električna železnica beli marsikomu glavo in kako tudi ne. Zdraviliška komisija je sklenila pred dvema letoma prevzeti akcijo za 20.000 kron, ter vsoto v teku 10 let plačati, ako železnica poteče v istem letu. Minulo je leto, železnice ni bilo; minulo je leto 1906, železnice ni. V tem času pa je zdraviliška komisija predrugičla prejšnji sklep in Münz je baje prvi sklep izročil drugemu, kateri je tožil imenovano komisijo za izplačilo gori navedene svote, katero mora plačati komisija. Železnico grade lepo mirno in počasi; delavci se sprejemajo in odpuščajo, denarja ni in kdo je pravi gospodar, se ne ve — v kateri tovarni se lijejo šine, tudi sam Bog vé — to je pravcata komedija. Ob priliki sporočim kaj več o tem.

Veleposestniki se pa temu niso odzvali, ampak se združili z Nemci.

Pízen, 8. avg. Češki radikalec Fresl je na nekem shodu volivcev izjavil, da se češki deželni zbor mora sklicati k jesenskemu zasedanju. Češki radikali bodo prepričali državnozbornsko zasedanje, ako vlada ne bo hotela sklicati češkega deželnega zbora.

ITALIJA.

Minister o protiverski gonji.

Rím, 8. avgusta. Ministrski predsednik Giolitti je izjavil dopisniku turinske »Stampe« o protiverski gonji v Italiji sledeče: »Okoli ministrovo bdi. Ministrstvo vsled protiduhovskih izgrediv nima povoda, da bi izpremenilo količnik smer svoje dosedanje politike. Tu bodo sodišča razsojevala; ministrstvo se pa ne sme vtikati v zadeve, ki spadajo k pravosodni upravi. Sicer je vlada res pozvala prefekte v okrožnici, naj pazijo na zasebne zavode. O verskih zavodih pa se v okrožnici ničesar ni omenilo; stvar ima zgolj administrativni značaj; vsaka politika je pri tem izključena. Svoboda za vse v mejah postavljene. Vlada nikoli nikogar ni preganjala, niti anarhistov ne; tudi zdaj bo ostala zvesta svojemu programu in ne bo preganjala ne cerkve, ne katoličanov, ne njihovih zavodov. Torej vlada ne bo izdelala nobenih novih zakonskih načrtov proti verskim družbam. Zaradi nepravilnosti in pogrškov posameznih duhovnikov ne moremo in ne smemo preganjati celega stanu. Če se n. pr. pregreši kak advokat, zdravnik, ali poslanec, ali homo vse advokate, zdravnike in poslance iztirali iz Italije?« Giolitti je obljubil, da bo vlada obvarovala cerkve, samostane in duhovnike pred vandalizmom druhal.

Rím, 8. avgusta. »Unione popolare« je izdala na ljudstvo letake, kjer opisuje rovanje socialnih demokratov proti cerkvi. Tudi »demokratska nacionalna liga« je izdala protest proti brezverski druhal. Liberalna »Stampa« objavlja protest pariškega profesorja, duhovnika Murrey, ki pravi, da so ga v protestantskih deželah in v Afriki zamorci prijazno sprejeli, dočim ga bande v središču krščanstva, v Rimu, preganjajo. Ako ga italijanska vlada ne bo ščitila, bo prosil varstva od francoskega poslanika. (Murray je pri francoski vladi priljubljen.)

RUSIJA.

Prošnja za vpeljavo obveznega šolskega pouka.

Peterburg, 8. avgusta. 125 zemstev je vložilo na naučnega ministra prošnjo, naj vpelje takoj splošen obvezni šolski pouk. Obnem so prosila za ta namen državne podpore v znesku 7 in pol milijona rubljev za leto, za naprej pa vsako leto po 5 milijonov.

Discipliniranje duhovnika-člana dume.

Peterburg, 8. avgusta. Sveti sinod je bivšega člana dume, duhovnika Wiedinskega, radi njegovega govora v dumi izključil iz duhovskega stanu.

Izdelovalnica bomb na moskovski tehnik.

Peterburg, 8. avgusta. Moskovska policija je bila obveščena, da se izdelujejo na carski tehniški visoki šoli bombe. Preiskava je potrdila ovdob. Dognala je, da so bili visokošolci v zvezi z raznimi zasebniki, stanujočimi v bližini mesta v vilah. Pri hišnih preiskavah so našli veliko bomb, izgotovljenih po načrtih vojaškega tehniškega zavoda. Zaprli so celo vrsto oseb ter zaplenili veliko prepovedanih spisov.

Volitve.

Peterburg, 8. avgusta. V 25 mestih so že sestavili volivne liste za dumo po novi volivni postavi. Število volivcev se je znatno znižalo. Pri prejšnjih volitvah je bilo v teh

Železnico-vzpenjačo na Velo Učko bode napravil neki konsorcij. Ideja ni napačna in tudi bi se dobro financirala. Po leti bi imeli tujski seveda imoviti in plemeniti — iz hotelov, katere mislijo sezidati tu gori, najlepši razgled daleč po morju, po slovenskih deželah; najčistejši zrak in tih mir; po zimi pa zopet vsakojakega športa izobilje: drsanje po snegu itd., lov na lisice i. dr., krasne izlete v drugo stran Učke. No, hočemo videti, kdaj steče električna železnica Münz do Lovrana, potem bomo gledali vspenjačo na Velo Učko.

Smrt gospoda Slavoj Jenka je tukaj vse Slovence in Hrvate iznenadila. Pokojnik je bil jako priljubljen in spoštovan, iz duše in srca vnet za domačo zemljo in Slovane. Mnogo odličnih gospodov od tukaj je bilo navzočih v četrtki v Podgradu, da ga spremijo k zadnjemu počitku. Lahka mu bodi zemlja domača!

Društvene zadeve. Dne 17. t. m. priredi tukajšnje veselilno društvo z vsemi drugimi društvi skupaj bakljado v čast rojstvenega dne našega presvitlega cesarja. — V nedeljo, dne 18. t. m. priredi »Veteransko društvo« posebno veselico, za katero se zanima vsa Opatija in Voloska, samo da bode Jupiter Pluvius naklonjen — kajti vročina je precej huda — in po taki tudi morje ne zabrani debelih kapljic.

Tujev ima Opatija letos izvanredno veliko in upajo, da bode letošnja sezija, do 1. septembra, štela 30.000 tujev. — Med drugimi mnogimi odličnimi gosti biva tukaj srbski ministrski predsednik Pašić; posebno je letos mnogo Rusov, Čehov, Poljakov, Srbov i. dr. Kopaljšča v morju so jako dobro obiskana; morje je že dolgo časa mirno in čisto; vendar so noči bolj hladne, nego so bile prejšnja leta, zatorej je tudi v vseh hotelih in zasebnih stanovanjih videti tujev jako mnogo, kateri kramljajo pozno v noč v svojem jeziku. Do danes ima Opatija 3600 gostov navzočih. Lepo število!

mestih 117.800 volivcev, sedaj pa jih je samo 73.790 — število volivcev se je torej znižalo za celo tretjino.

Konzervativci.

Peterburg, 8. avgusta. Stari panslavist Kirejev razlaga v »Novem Vremenu«, da Rusija rabi le posvetovavno dumo in da je s tem izpolnjen ideal panslavistov. Konzervativno »Novo Vreme« vzlic svojemu reakcionarstvu ne soglaš s temi izjavami. Čemu naj sedaj omeji delokrog dume, ko je vendar carjev manifest od 17. oktobra dumo priznal kot postavodajavni činitelj? Treba izpopolniti to, kar je sam dovolil, ne pa zopet oprijeti se zastarelih pojmov.

Peterburg, 8. avgusta. Radikalni listi z zadovoljstvom zaznamujejo vest, da se pri sestanku med carjem in nemškimi cesarjem v Svinemünde ni razpravljalo o notranjih razmerah Rusije. — Glasilo bivšega ministra Feodorova, »Slovo«, glede na sestanek v Svinemünde pravi, da je sicer za Rusijo koristno, ako se vzdrži dobro razmerje z Nemčijo, da pa nikakor ne gre, da bi se Rusija Nemčiji na ljubo zopet oddaljila od Angleške, s katero je sklenila pogodbo glede na Indijo in Perzijo.

MAROŠKI NEMIRI.

Nova maroška konferenca.

Madrid, 8. avgusta. V Parizu se bo najbrž sešla nova maroška konferenca. Kralj Edvard angleški se bo najbrž v Maršijinih varih na Češkem pogovoril s Clemenceaum zaradi nove konference. Zasedajo naj se vsa maroška pristanišča.

Bombardiranje Casablance.

Tanger, 8. avgusta. Bombardiranje Casablance je trajalo do torka zvečer. Včeraj zvečer so priplule v Casablance prevozne ladje ter takoj izkrcale čete.

Masagan obstreljevan.

Tanger, 8. avgusta. Francoska križarka Du Chayla je danes, obstreljavajoč Masagan, razrušila večji del mesta. Poslopja konzulatov so nepoškodovana.

Vojne ladje pred Tangerjem.

Tanger, 8. avgusta. Parnik »Gibraltar« ki je zapustil Casablance včeraj dopoldne, ko so se izkrcali spahiji in francoski strelci, poroča, da plapol s trdnjave francoska trikolora. — Tri oklopnice severne eskadre, ki so plule v Brest, so dobile od francoskega poslaništva naročilo, naj do prihoda ladje »Jeanne d'Arc« križajo v marokanskih vodah. V luki je zasidrana križarka »Cassini«. Zjutraj ob 5. uri so odposlali k rtu Spartel špansko torpedovko. Špansko poslaništvo je dobilo na razpolago rušilca torpedovk.

Novo čete dohajajo.

Alžir, 8. avgusta. Od tu je odpelala »Oazis« s tristo strelci in dvema oddelkoma gorskega topništva, ki je namenjeno za Maroko.

Delovanje šerifskih oblastev.

Tanger, 8. avgusta. Ker je francosko poslaništvo odločno nastopilo, so šerifski oblasti začela neumorno delovati, da se ohrani red in varnost. Zaprla so več domačinov, velikih nasprotnikov Francozov, kar je napravilo na tuice ugoden vtisk.

Veliko razburjenje med domačini.

Tanger, 7. avgusta. Mohamed el Torres je javil poslanikom, da odklanja odgovornost za varnost Evropecev zunaj mesta, kajti domačini so radi obstreljevanja Casablance zelo razburjeni. Iz verodostojnega vira se poroča, da je francosko poslaništvo javilo oblastim, da bode izkrcalo čete v varstvo poslaništva in mesta, ako se nastanejo nemiri.

Pretirana vest.

Tanger, 8. avgusta. Po mestu se je razširila vest, da koraka sem okoli 10.000 mohamedancev, da se maščujejo radi obstreljevanja Casablance nad tujski. Zato so posadko pomnožili. Prišlo je le nekaj Mavrov, ki so hoteli nahujskati meščane, naj pokoljejo kristjane in žide. Oblast jih je razorožila in vtaknila v ječo. Francozi v Rabattu so se rešili na parnike.

Italija.

Rím, 8. avgusta. Izmišljeno je poročilo, da je bila Italija povabljena, naj sodeluje pri obstreljevanju Casablance, da pa je povabilo zavrnilo.

Dnevne novice.

+ **Govor dr. Kreka o hrvaško-ogrskem vprašanju.** Zagreb, 8. avgusta. Današnji ugledni »Agrar Tagblatt« prinaša znani govor dr. Krekov v poslanski zbornici o hrvaško-ogrskem vprašanju doslovno po stenografskem zapisniku s sledečim uvodom: Eden najznamenitejših govorov v zadnjem zasedanju avstrijskega državnega zbora o hrvaškem vprašanju je govor slovenskega poslanca dr. Kreka, in mi bomo gotovo ustregli njihovim bravcem, ako ga po stenografskem zapisniku doslovno priobčimo.

+ **Ustanovni shod »Slovenske krščansko-socialne zveze za goriško gradiščno deželo«** se bo vršil dne 22. t. m. dopoldne v prostorih »Goriške zveze«, Via Veturini, št. 9. Naprošena so vsa krščanska nepolitična društva goriške dežele, naj pošljejo svoje zastopnike na ustanovni shod, ki bo velike važnosti za enotnost nadaljnje krščansko-socialne organizacije na Goriškem. Pred ustanovnim shodom so pa vabljeni čč. gg. kateheti in sploh č. g. duhovniki istotam na sestanek, ki se prične ob 10. dopoldne.

+ **Odklivanje.** Profesorju na tukajšnjem učiteljskem g. Vilib. Zupančiču je cesar

povodni njegovega umirovljenja podelil naslov šolskega svetnika.

— **Hrvaški in slovenski visokošolci na izletu v Samoboru in železniška uprava.** Vračajo se z izleta v Samobor so zahtevali izletniki, med njimi mnogo gospodičin in gospa, poseben vlak; ko ga načelnik postaje ni hotel dati, stopili so v osobni vlak. Ker pa navzlic grozni gneči v vozovih le ni bilo za vse prostora, hotel je sprednik potnikom odkazati živinske vozove, dasi so bili kupeji II. razreda popolnoma prazni. Izletniki so seveda z ogorčenjem odklonili smrdelce vozove; kar pa vlakovodja dč znamenje in vlak odpelje ter pusti precej dijakov na kolodvoru. Ostali v vlaku so začeli klicati »Nazaj« ter, ko to ni nič pomagalo, so kratkoma zaprli vse zavore in vlak se je moral vrniti ter vzeti še ostale seboj. Načelnik postaje je takoj brzojavil v Zagreb po redarstvo na zagrebški kolodvor, češ, da je kolodvor v Samoboru demoliran in eden izprevodnik ranjen. In res, v Zagrebu so izletniki morali skozi cel špalir stražnikov ter počakati tako dolgo, da je bilo končano zasljanje. Dognalo se je, da je izprevodnik popolnoma zdrav, da kolodvor v Samoboru še stoji in da sta bili ubiti le dve okni in sicer radi silne gneče utrti, pa že v vlaku plačani. Tako posnemamo po hrvaških listih.

— **Duhovne vaje za abiturijente** v rezidenciji oo. jezuitov v Ljubljani se začno dne 15. avgusta, ob 6. uri zvečer. Oglasila sprejema predstojništvo neposredno ali po gosp. abiturijentu M. Natlačenu.

— **Tifus v Zatičini.** Iz Zatičine se nam piše: Se vedno razsaja tu pri nas nevarna vročinska bolezen. Število bolnikov se množi. V samostanu cistercijskem je tudi nekaj bolnih. Prvi je obolel vikar pater Lavrencij, kateremu se pa zdravje polagoma povrača. Prva žrtev bolezni je bila članica Marijine družbe Ana Erjavec, komaj 24 let stara. Pokopali so jo včeraj. — Vzrok bolezni bo tudi pri nas voda. Vodnjakov nimamo, piti moramo vodo iz brega, ki pa ni posebno snažna, nujno potreben bi bil tudi pri nas vodovod.

— **Tifus med jeseniškim delavstvom.** Z Jesenic se nam poroča: Na Savi je obolel na tifusu delavec Kavčič. Prepeljali so ga v tovarniško bolnico.

— **Tifus v Medvodah.** Iz Medvod se nam piše: Tudi tukaj imamo en slučaj tifusa. Obol el je neki stotnik. Bolezen se mu je na boljše obrnila. Bolezen se je zanesla iz Postojne.

— **Roparski napad na poštni voz v Trstu.** V ulici Flavio Giosa sta včeraj zvečer ob 11. uri napadla dva človeka poštni voz, katerega je vozil 21-letni kočijaž Fran Matučino iz Pirana. En ropar je ustavil konja, drugi ropar je pa z revolverjem grozil kočijažu, da mu šestkrat prestreli glavo. Nato je ta ostal pri kočijažu in mu držal vedno revolver pred obrazom, a oni, ki je bil ustavljen konja, je snel svetilko z voza in šel odpirat voz. Ko je pa odprl voz in si vanj posvetil, je videl, da je voz prazen. Iz jeze, da ni ničesar dobil v vozu, je zaklel in vrgel svetilko na tla, na kar sta oba pobegnila. A oni, ki je stražil kočijaža, je še tega prej ranil z nožem v roko. Eden njiju je pobegnil proti morju, a drugi proti Miramarski cesti. Prestrašeni kočijaž je šel za tem na poštni urad, kjer je povedal, kaj da se mu je pripetilo. Obveščena je bila takoj policija, ki je zaslišala kočijaža. Ta je — kolikor je mogel — opisal zunanost onega človeka, ki mu je držal revolver pred obrazom. Namen tega napada je bil oropati pošto, kajti napadla sta gotovo mislila, da kočijaž pelje na urad pošto za poštni vlak, ki odide ob 11. uri 20 minut na Dunaj. A zmotila sta se in naletela na prazen voz, ki je še šel po pošto na parnik »Wurmbrand«. Policija je bila seveda takoj vsa po koncu. Res vedno lepše razmere v Trstu. Vsled napada na poštni voz je tržaška policija aretirala 71 oseb, 30 jih je že izpustila.

— **Hrvaški poslanec dr. Elegovič oklofutal urednika »Pokreta« Wilderja.** Hrvaški »Slov. Narod«, list »Pokret«, je prinašal o poslancu dr. Elegoviču najnesramnejše laži iz njegovega privatnega življenja ter hotel s tem zanesti preprič v njegovo (Starčevićansko pravaško) stranko. Sredo dopoldne, ko je sedel Wilder z več »Pokretovimi« sotrudniki in drugimi časnikarji v kavarni »Zagreb«, prišel je mimo dr. Elegovič. Zapazivši pri oknu Wilderja, stopil je takoj notri ter priložil obrekovalce par krepkih zausnic. Wilder je skočil pokoncu, a Elegovič je mahal po njem s palico in ko jo je zlomil, konečno potegnil iz žepa še bokser. Občinstvo je nemo gledalo ta prizor, ne da bi se vmešalo vanj. Šele dr. Frank je pomiril Elegoviča. Wilder se niti genil ni, da bi odbil udarce. Dogodek je vzbudil v Zagrebu in deželi veliko senzacijo.

— **Alkoholovo delo.** Ana Godek v Zagrebu se ga je tako navlekla, da je padla pod voz, ki jo je težko ranil po glavi in rokah. Prepeljali so jo morali v bolnišnico.

— **Trije cesarski lovci pobegnili čez mejo.** Dne 6. t. m. so prekoračili trije avstrijski cesarski lovci 10. stotnije italijansko mejo. Italijanskim oblastim, ki so jih ustavile, so izjavili, da vsled velike vročine izmučeni po nahrbtniku, nočejo več delati vaj. Begunce, ki se zovejo Cezar, Treib in Wodicka, so izročili poveljništvu v Bellunu.

— **Vihar in toča.** V sredo zvečer med 8. in 9. uro je divjal silen vihar v Poljanski dolini. Iz oblakov se je vsula debela toča ter je potokla vse pridelke v vaseh Gorenja Dobrava in Todraž (občina Trata), Kladje in Trebija (občina Oselica). Vihar je podr več kozocev in dreves. Škoda je velika. Prav bi bilo, če c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju prav naglo ukaže ceniti škodo, da bodo prizadeti dobili kaj podpore.

— **V konkurz je prišel trgovec g. Josip Miklavc v Velikih Laščah.**

— **Pri ognju se je opekla v Kašju tako nesrečno Marija Lukec, da je danes umrla.**

— **V kamolomu Pod Pečjo se je pokodoval Franc Rebolj.**

— **Iz Cola nad Vipavo se poroča:** Neki dopisnik se je v »Edinosti« dne 18. julija zaletel v našo občino, češ, da nima slovenskih napisov na kažipotih. Dotičnik se je zmotil ali pa je lagal, kajti občina je že junija meseca lanskega leta napravila slovenske napise. Dvojezične deske pa, ki so nabite po hišah ne samo pri nas, ampak tudi v drugih občinah, te je napravilo okrajno glavarstvo. Dasi je za časopise sedaj čas kislih kvarov, laži in obrekovanj jim nihče ne sme pošiljati.

— **Veliki kumski shod vršil se bode 23., 24. in 25. avgusta t. l. o sv. Jerneju,** en teden pred angeljsko nedeljo, na Kumu.

— **Dobavni razpis vojne uprave.** C. in kr. intendantca III. voja naznanja trgovski in obrtniški zbornic v Ljubljani, da vojna uprava kupi po trgovskih običajih za: Gradec 7700 q sena, 4500 q slame za steljo, 250 q slame za rezanico in 1800 q posteljne slame; Maribor: 4500 q sena in 2900 q slame za steljo; Ptuj: 1000 m³ trdih drv; Beljak 100 m³ mehkih drv; Gorica: 2000 q premoga; Pulj: 1500 q sena, 800 q slame za steljo, 1300 q posteljne slame, 4200 m³ trdih drv in 4500 q premoga. Zadevne zagotovitvene obravnave bodo pri pristojnih vojaških oskrbovalnih skladiščih, in sicer: v Gradcu 17. avgusta, v Mariboru (tudi za Ptuj) 30. avgusta, v Beljaku 23. avgusta, v Gorici 26. avgusta in v Pulju 16. avgusta t. l. Kolkovani prodajni predlogi morajo najkasneje do desetih dopoldne doiti pri označenih obravnavalnih mestih, kjer se tudi lahko pogledajo natančnejši pogoji tamkaj razgrnjenih v polnem obsegu sestavljenih nakupnih avis in uzančnih zvezkov.

— **Umor.** 21. m. m. sta se vračala iz džamije v Lugovu (okraj Fojnica) Arif Lušija in Latif Hajdarović, ki sta si bila že dalj časa gorka. Arif je šel naprej ter se skrčil za neki plot, mimo katerega je moral Latif priti. Ko je Latif dospel tja, skoil je Arif iz zasede nanj ter mu zadal z nožem dve rani, ki sta povzročili Latifovo smrt. Pred sarajevskim okrožnim sodiščem je bil morilec obsojen na sedem let težke ječe.

Koroške novice.

k **Izvanredno naravno prikazen** sta videla dne 31. mal. srpana dva kmeta iz škodoljske župnije. Obadva sta bila ta dan ob 10. uri zvečer med seboj oddaljena za kake 3/4 ure hoda izven svojega stanovanja. Bila je temna noč, ker meseca še ni bilo na nebu. Prvi je šel proti svoji domu, kar zagleda pred seboj v približni oddaljenosti 200 m. do 70 m visok svetlobni stebel v obliki obrnjenega stožca, katerega ost je stala mirno na zemlji, dočim se je on sam enakomerno gibal semtertja. — Skoraj enako prikazen je opazoval isti večer ob istem času drugi kmet, ki je bila od prve oddaljena do 4 km, od opazovalca pa za 1 km in je tudi imela višino srednje velikega stolpa. Oblika svetlobnega stebra pa je bila podobna velikanskemu križu z odbitim gornjim koncem. Luč obeh prikaznij je bila jako svetla in trepetajoča. Trajal je ta izredni naravni pojav okolu pol minute in je potem brez sledu izginil. O bistvu in o vzroku te luči pa je težko podati kako resnično sodbo, o tem naj razmišljajo naši gnaravoslovci.

k **Kranjski fantje 17. pešpolka praznujejo zmago pri Jajcu.** Dne 7. t. m. so praznovali fantje 17. pešpolka 28-krat zmago pri Jajcu. Dne 6. t. m. je bil vojaški mirozov z godbo. Pred poslopjem koroškega deželnega predsednika in pred stanovanjem štacijskega poveljnika je igrala godba. Dne 7. t. m. ob 10. dopoldne je bila slovesna sv. maša v cerkvi sv. Ilja. Moštvo se je je udeležilo v paradi. Opoldne je bila slovesnostna častniška pojedina. Pogoščeno je bilo tudi moštvo.

k **Umrl** je v Celovcu inženir Južne železnice Aleksander Schafarik.

k **Z odra** je padel, in sicer s tretjega nadstropja, 41letni dninar Jurij Reichen in se nevarno poškodoval.

k **Eksplodizija v Beljaku.** Trgovec Franc Tillian je ogledaval prazne špiritove sode in si pri tem svetil z vžgalico. Špiritni plini v sodu so se pa vneli in sod je eksplodiral. Tillian je nevarno ranjen.

Štajerske novice.

š **Poslanca Malika** so Ptujčani že do grla siti. Kot divjak je ta mož v zbornici samo razsajal in demonstriral proti kroni, pozitivnega ni storil ničesar. Zato ga je občinski svet ptujski javno pozval, naj pusti demonstracije in se poprime dejanskega dela. Malik je na to, kakor je »Slovenec« že poročal, sklical v Ptuj dne 2. avgusta shod, na katerem se je hotel oprati. Malik je po svoji navadi nastopil s svojimi vsenemškimi bratci jako samozavestno in drzno hvalil samega sebe in svoje delovanje v državnem zboru, kočljivih točk pa, namreč svojega demonstrativnega vedenja, se v svojem govoru niti dotaknil ni. Znani dr. Plachki, ki je povzročil nezaupnico Maliku, je bil odsoten (ali prostovoljno ali ne, se ne vé!) in tako je moral župan Ornič sam po kostanj v žerjavico. Videlo se je tudi takoj v začetku, da je razmerje med Orničom in Malikom zelo napeto, in sicer tako, da se je moral Ornič sklicevati na vso svojo avtoriteto, da so ga sploh pustili govoriti. Ornič si ni upal Maliku ničesar očitati, ampak ga je še na videz hvalil, a vsakdo je spoznal, da te besede niso šle od srca; pozval ga je nato, naj nekoliko temperira svoja vsenemška čuvstva, da ostane v kontaktu z vsemi svojimi volivci. Malik je nato trdovratno izjavil, da

se niti za trohico ne bo spreobrnil, ampak bo ostal zvest svojemu divjaškemu postopanju do skrajnosti. V že itak razburjeno debato je posegel tudi Linhart, urednik »Štajerca« ter je po Ornigovem referatu (drugače ne sme govoriti!) zagovarjal sklep ptujskega obč. sveta, zraven pa surovo, kakor zna le bivši socialdemokrat, napadal in blatil slovenske poslance, in sicer tako neotesano, da ga je moral predsednik, advokat Fichtenau, večkrat pozvati k redu. Nastal je vsled tega Linhartovega govora silen trušč. Malik in njegovi pristaši so zapustili dvorano, po Ptujju pa si slišal celo noč heilanje, Wacht am Rhein, zraven žvižganje in kričanje. To so vsenemški bratci v Ptujju. Ornigov prestol pa se maie in guga na vseh koncih in krajih!

§ **Zlato mašo** je obhajal, kakor smo že poročali, ptujski prošt, preč. gospod I. Fleck, dne 30. julija. Slavnosti, ki se je vršila zelo slovesno, se je udeležilo nad 60 duhovnikov, povabljeni zastopniki oblasti in uradov in neštete množice preprostega ljudstva iz okolice. Krasni cerkveni govor je imel stolni župnik in kanonik mariborski, preč. gosp. Fr. Moravec; razpravljal je o dolžnostih in delovanju duhovnika ter povdarjal, kako težavno in ne-hvalnežno je zlasti dandanes delovanje vnetega dušnega pastirja. Na koncu je preč. g. govornik prebral jako laskavo pismo kneza in škofa, kjer mu njih ekscelenca častita in našteva njega velike zasluge v 50-letnem delovanju. Gospod jubilar je nato s čvrstim glasom, čil in krepak navzlic svoji visoki starosti, pel sv. mašo. Vse se čudi visolase mu duhovniku, ki se v tako visokih letih opravlja težavno dušnopastirsko službo v Ptujju. Splošno nevoljo in ogorčenje pa je zbudilo ravnanje ptujskega mesta in njega občinskih očetov, kateri svoemu, po miroljubnosti in ljubeznivosti znanemu in za Ptuj posebno za prenavljanje mestne cerkve, katero je izvršil popolnoma na lastne stroške, velezasluznemu proštu ni napravil niti najmanjši ovacije! V Ptujju ne slišiš drugega, kakor: Heil in Wacht am Rhein!

§ **Laški trg.** V nedeljo, dne 4. t. m., imelo je politično društvo za laški okraj zborovanje v prostorih »Narodnega doma« v Laškem trgu. Poročal je državni poslanec dr. Benkovič o delovanju slovenskih poslancev in o »Slovenskem klubu«. Navdušeno je odobraval množično mnenje do 400 mož govornikove besede, odobraval delovanje »Slovensk. kluba« in izrekla z viharjem navdušenjem zaupanje svojemu vrlemu poslancu. V soglasno sprejeti resoluciji se oboja korak poslanca dr. Ploja in se od njega zahteva, da položi svoj mandat nazaj v roke »Kmečke zveze«.

§ **Toča.** Dne 7. avgusta popoldne ob 4. uri se je vtila čez ptujsko polje in okolico najprej silna ploha, nato pa je s strahovitim šumom začela padati kakor orehi debela toča, ki je napravila na poljih in sadonosnikih velikansko škodo. Halozam, ki so letos že štirikrat pobite, je toča tokrat prizanesla, vsaj povsod po Halozah ni poklestila. Ubogi slovenski kmet na Spodnjem Štajerskem letos že itak ne vé, kako bo izhajal, ker je silno slaba letina, brez sadja, trte so že po zimi pozeble, a sedaj uničuje toča teden za tednom še zadnje ostanke. Gotovo so tudi Slovenske Gorice zelo prizadete, ker je od tiste strani prišla nevihta. Ljudstvo je povsod silno potrto in obupno gleda v bodočnost. Naše poslance pa prosimo, da nam izposlušajo izdatno državno pomoč.

§ **Samoumor orožniškega postajevođe.** Ustrelil se je dne 3. t. m. orožniški postajevođa Kranjc v Križevcih na Murskem polju. Vzrok je strah pred kaznijo.

§ **Volitve v okrajni zastop gornjeradganski** se bodo vršile dne 21. t. m. za veleposestvo in 22. za kmečke občine. Boj bo hud! Značajni slovenski volivci v boj proti odpadniku Wratschkotu.

§ **Zborovanji »Kmečke zveze«** bodeta v nedeljo, dne 11. t. m. v Škalah pri Velenju in v Št. Ilju pri Velenju.

§ **V Mariboru je umrl** 33-letni profesor dr. Lud. Lauter.

§ **Smrt v plamenu.** V Studenčih pri Mariboru je gorelo 6. t. m. ob 11. ponoči pri rodbini Kaloh. Neki zdravnik je opazil ogenj in je poklical speče člane rodbine. Zgorela je stara sestra gospodinja, ki je niso mogli več rešiti.

§ **V gnojnici je utonil** v Štatenbregu dveletni otrok posestnika Kužnerja. Starši se bodo zagovarjali pred sodiščem, ker je ostal otrok brez nadzorstva.

Cerkveni letopis.

Pozor romarji na sv. Višarje!

Priljubljeni odbor opozarja romarje, da jim je Velikega Šmarna dan dovolj prilike v Ljubljani za sv. mašo v stolnici in pri frančiškanih. Poleg tega se poskrbi še nalašč za romarje sv. maša v cerkvi Srca Jezusovega. Ura se še objavi. Priglašencem, ki so že denar poslali, se že danes začno pošiljati začasni vozni listki, ki se potem v vlaku zamenjajo z drugimi. Vstop v vlak brez začasnega voznega listka ne bo dovoljen. Velja tudi le edino za romarski vlak. Romarji, ki bodo vstopali po gorenjskih postajah, imajo istotako takoj pravočasno poslani 4 krome za osebo na naslov: P. Valerijan Učak, duhovnik n. v. r. v Križankih, Ljubljana, ker se cene za gorenjske postaje še niso določile. Po odgovoru železniške uprave se cene v »Slovenca« objavijo. Kar so udeleženci preveč plačali, jim vrnejo reditelji pri vstopu v vlak. Na priglasje brez denarja ali vsaj brez jamčenja se ne more ozirati. Prosilce se bo tudi za dispenco od petka. Komur je mogoče, naj že iz lastne koristi opravi spoved doma ali v Ljubljani. Pre-

častite župne urade vljudno prosimo, da blagovolijo o tem romarje v nedeljo obvestiti.

Znanstvo in umetnost.

• **Razpis častnih nagrad za nove slovenske, hrvaške ali srbske skladbe.** »Glasbena Matica« razpisuje v smislu odborovega sklepa z dne 26. junija 1907 častne nagrade v skupnem znesku 600 K za izvirne slovenske, hrvaške ali srbske skladbe, in sicer za moške, mešane ali ženske zборе, dvospeve in samospeve, za klavirske in vijolinske skladbe. Konkurence med skladatelji ne bode; kar bo vredno, da se izvaja, se bo primerno nagradilo in izdalo. Termin do 1. decembra 1907. Skladbe bode ocenjevala posebna jury. Imena skladateljev naj se pošljejo v zaprtih kuvertih.

Ljubljanske novice.

lj **Zopet nova žrtev tifusa.** Notico pod tem naslovom v včerajšnji številki moramo v toliko popraviti, da ni umrl pešec Ign. Bovhan (ne Povhan) 1. stotnije 17. pešpolka, ampak trobentač Rogelj iste stotnije. Bovhan pa je v tako slabem stanju, da se je vsak hip bati smrti. Pet vojakov imenovanega polka (1. bataljona) se nahaja po izreku polkovnega zdravnika v zadnjih vzdihih. Prevideli so s sv. zakramenti 11 vojakov. — Korno poveljstvo je včeraj brzojavno ukazalo, da od danes naprej dobiva vsak vojak za dobo štirnajst dni tri desetinke vina. Bataljon bi moral 10. t. m. oditi na vaje, a do sedaj še ni nič dočelnega. V interesu vseh bi bilo, da se vaje za letos brezpogojno opuste pri vseh onih krdelih, pri katerih razsaja epidemija. — Danes se je odpeljal v Posojstvo sanitetni oddelek, ki postavi barako za bolnike, ki morajo biti izolirani. S tem oddelkom je odšel sedanji kancliser finančne direktije gospod Jagodic, bivši izkušeni narednik 8. sanitetnega oddelka v Ljubljani.

lj **Pomanjkanje vode v Ljubljani** je vsled malomarnosti prebivalstva, ki kljub vsem opominom ne poneha tratiti z vodo, prišlo tako daleč, da je bil včeraj popoldne vodohram na tivolskem hribu že prazen. Vsled tega je padel vodni pritisk v ceveh tako, da višje ležeča poslopja, kot so Švicarija, Tivolska graščina itd. niso imela več vode.

Če se občinstvo ne bode spametovalo in puščalo še nadalje vodovodne izlivke nepopotrebnemu odprte, bodo posledice vedno neprijetnejše, ker bodo ostali vsi višje ležeči deli mesta v gornjih nadstropjih brez vode. — V slučaju ognja ognjegaščci ne bi mogli gasiti v tretje nadstropje! Dolžnost vsakega someščana je, da vpliva na svojo okolico, kako naj se ravna z vodo. Hladna voda se dobi iz pipe, če se odlije le par litrov v lijak, zato ni potreba puščati pipe neprenehoma odprte. Druge pijače pa lahko ohladiš v loncu mrzle vode, v katero postaviš dotično steklenico. — Dalje se opozarja, da se naj v onih hišah, kjer bi prenehala popoldne teči voda, pipe ne puščajo odprte, ker se čez noč, ko je poraba vode manjša, cevi zopet napolnijo. Ponoči bi torej voda pričela zopet teči iz odprtih pip, kar bi poleg nepotrebne porabe lahko povzročilo še druge nepravilike. Če so pa pipe zaprte, bode sicer voda zjutraj bela in neprozorna, ker je v njej stisnjeni zrak, ki pride v vodovodne cevi. Taka voda pa se v par minutah izčisti, če jo postaviš na mizo, ker splavajo vsi zračni mehurčki na površje. Mestni vodovod nadzoruje porabo vode tudi pri strankah ter bode naznanil vsako nerednost mestnemu magistratu, ki bode brezvestneže primerno kaznoval, kajti tu se gre za celokupni interes vsega prebivalstva, ki trpi vsled malomarnosti posameznikov posebno sedaj, ko se je treba varovati tifusa.

lj **Gojenci dunajskega deškega zavetišča mimo Ljubljane v Celje in Maribor.** Gojenci dunajskega deškega zavetišča se vračajo mimo Ljubljane jutri ob 10. uri 28 minut dopoldne. Na tukajšnjem Južnem kolodvoru bodo zajutrkovali. Jutri ob 12. uri 43 min. pridejo v Celje, odkoder napravijo izlet v celjsko okolico. Ob 6. uri se bodo kopali v Savinji. Tudi v soboto še ostanejo v Celju, kjer napravijo ob 10. uri dopoldne »ovacijo celjskemu županu«, popoldne si ogledajo razvaline celjskega gradu. Iz Celja odpotujejo 12. avgusta ter pridejo 12. avgusta ob 8. uri dopoldne v Maribor. Ob 9. uri 50 minut bodo gojenci napravili ovacijo pred Tegetthoffovim spomenikom. Dne 13. avgusta ob 7. uri 15. minut odpotujejo domov na Dunaj.

lj **Potapljačemu se dečku je rešil življenje** pri Viču tukajšnji gimnazijski profesor dr. Klimesch.

lj **Shod delavnih žena.** Včeraj, dne 8. t. mes., so sklicali ljubljanski socialni demokrati na vrt »Narodnega doma« shod delavnih žena. Shod se je pričel ob pol 9. uri zvečer. Dasi-ravno je bil sklican za ženske, je bilo med približno 400 udeleženci, ki so sedeli pri mizah, komaj 150 žensk. Po Ljubljani se je govorilo, da bo govorila na shodu poleg žene dunajskega socialnodemokratskega agitatorja Seydla tudi v slovenskem jeziku sodruginja Kristan iz Idrije. Toda A. Kristan iz Idrije je prišel, njegova žena pa ne. Shod je otvoril sodrug Kocmur, ki je povedal, kaj hoče današnji shod. Potreba se je pokazala pri zadnjih dogodkih, da ustanovimo žensko organizacijo. Zgodovina dokazuje, da so ženske storile včasih največ za ljudsko korist. Nato predlaga za predsednika nadsprevodnika Škerjanca, in za predsednico, ker je med ljubljanskimi ženami niso mogli dobiti nobene, sodruginja Kumer iz Šiške. Predsednik Škrjanc, dasiravno štajerski Slovenec, ni govoril ali hotel govoriti slovenski. Sodrug Kopač iz Trsta govori o železničarjih in njihovih ženah ter o mizeriji, ki vlada med železničarji. Dasiravno je

rekel, da je verska stvar posamnika postranska stvar, si vendar ni mogel kaj, da bi se ne norčeval iz verskega prepričanja naših žena. Povdarjal je potrebo zbrati žene v organizacijo in »v boj proti črni neumnosti«. V organizacijo vsi, moški in ženske, da ustvarimo društvo, kjer bomo rekli: Ljubimo se med seboj! (In naberimo dovolj denarja, da v ljubezni podpiramo in redimo brezdelne agitatorje. Op. por.) Sodruginja Seydl z Dunaja je govorila nato o socialni teoriji in ženskem vprašanju. V svojem nadrdranem govoru ali pravzaprav deklamaciji se je zaletavala v cerkev, trdeč, da se v cerkvi žene odvračajo od javnega življenja. Gotovo je, da sodruginja nikdar ne gre v cerkev, drugače bi takih bedastoč ne govorila. Pohvalila je pa dr. Luegerja, ki je umel pomen ženske organizacije. Moški so ji ves čas ploskali, ženske pa so nemo zrle v tla, ko je zabavljala cerkvi. H koncu je še priporočala žensko organizacijo. — Sodrug Kristan iz Idrije pa se je prav grdo zaletaval v agrarne poslance, ker skrbe za kmeta in zapirajo mejo tuji živini. Posebno klerikalci se brigajo samo za kmeta. Navzoče ženske je imenoval »moje zlate žene«. Nato je pričel napadati cerkev in prišel s socialno teorijo predgovornice v nasprotje. On je trdil, da je bil srednji vek črni vek, a cerkev ni nič storila za delavstvo. Šele Marx je rešil delavstvo suženjstva. Seydl je pa rekla, da so bili delavci v srednjem veku srečni. Duhovniki vedno delajo po starem reku: Mulier taceat in ecclesia. Ko se je še obregnil ob vernost notranjskih žena, ki mu ob času državnozbornskih volitev niso pritrjevale, ko je napadal cerkev in duhovnike, je vzkliknil: »Žene, v socialnodemokratsko organizacijo, da ustvarimo nov svet, novo družbo in vržemo staro ob tla.« Videlo se mu je, da je že precej »korajžen«. — Ko je še sodrug Kocmur govoril o potrebi ženske organizacije, je bil shod zaključen.

lj **Ponesrečeni otrok.** V Trnovem se je otrok Ivan Stresen po nesreči zaletel v svojo mater, ko je nesla lug. Del luga se je tako zlil na otroku, katerega so opečenega pripeljali v bolnico. Kakor čujemo, poškodbe niso nevarne.

lj **Umrl so:** v Kolodvorskih ulicah št. 41 Beti Puterh, v Jožefinišču Marija Padovani, v Kapiteljskih ulicah št. 11 je umrla zasebnica gdčna Zofija Rozman.

lj **Poučno potovanje v Švico.** Poljedelsko ministrstvo je podelilo mlekarstvu nadzorniku Legvartu podporo, da potuje v Švico in tam študira kmetijske razmere.

lj **Prisiljenca pobegnili.** Predvčeršnjim sta pobegnili od dela prisiljenca Matija in Anton Fellner. Prvi je pobegnil od dela na Kodeljevem, drugi pa od zgradbe »Ljudske posojilnice«.

lj **Semenj.** Dne 28. t. m. je bilo na mesečni sejm prignanih 755 konj in volov, 317 krav in telet, skupaj 1072 glav. Kupčija je bila pri goveji živini kakor tudi pri konjih srednja.

Razne stvari.

Kralj Milan srbski je bil pozakonił svojega nezakonskega sina Jurija Krističa. O tem se je izvedelo šele te dni v Carigradu, kjer je mati Jurjeva, Artemizija Kristić noličija pokazala dotično listino. Artemizija hoče listino poslati vsem evropskim kabinetom in zahtevati za svojega sina pravico do srbskega prestola. Carigranski diplomati pripisujejo stvari precejšnjo važnost.

Tifus se v Drohobycu vedno bolj razširja.

Revizije v pravdi Murri Bonmartini- kate je cela Italija pričakovala z napeto pozornostjo, ne bo. Dr. Naldo je naknadno podal več izjav, ki bi utegnile dovesti do revizije. Toda iz Rima javljajo, da so Naldijeve izjave malenkostne in neutemeljene in da zato ostane v veljavi razsodba sodišča.

Staro mater ubil in oropal. Krvavo dejanje, izvršeno 1. t. m. v Šimici na Moravskem, je pretresljiv komentar k poglavju o zane-marjeni mladini. 1. avgusta je prišel k 75letnej vdovi Ani Freund, stanujočej v Kudlini ulici, njen nečak Franc Pokorny, sirov, 22 let star fant, ter zahteval denarja. Ker mu ga starka ni hotela dati, sta se začela kregati; preprij postal tako hud, da je Pokorny konečno zgrabil steklenico za pivo ter večkrat krepko udaril svojo staro mater po glavi. Ona se je sicer branila, a podlegla je sirovežu, ki jej je s steklenico glavo skoro popolnoma razbil ter jo ranil tudi na rokah in prsih. Vidoč žrtev svoje podivjanosti na tleh v krvi, vrgel je čezno odejo ter začel stikati za denarijem. Ulomil je neko omaro, toda predala, v katerem je bilo čez 500 kron v gotovini, ni mogel odpreti. Vzel je zato seboj benečansko verižico, vredno 108 kron, ter odšel, zaklenivši za seboj stanovanje. Kmalu nato je prišla domov svakinja stare Freund ter zlezla skozi okno v sobo, ker ni na njeno trkanje nihče odgovoril. V sobi pa je zagledala na tleh svojo taščo, hropečo v luži krvi. Poklicala je takoj orožnike in zdravnika z rešilne postaje, toda uboga starka je že preje izdihnila. Morilca, sirovega človeka, ki je prišel letos spomladi iz šestmesečne težke ječe, marljivo zasledujejo.

Dijaki v počitnicah na Danskem. Časi, ko si videl pri nas v pasjih dneh po prašnih cestah korakati mlade ljudi veselih lic in praznih žepov, ter trkati na župniška vrata s ponižno prošnjo »Pauper studiosus, peto viaticum«, idilski časi dijaških počitnic so minuli. Ne povsod. Na Danskem so začeli zopet vstajati, seveda modernemu času in danskim razmeram primerno. Pojavilo se je gibanje, da se ubožnim dijakom preskrbi brezplačno stanovanje in hrana na kmetih. Toda Danec je v prvi vrsti kmet in zato štedljiv; pri vsem pa gleda, da napravi kolikor mogoče dobička.

Kakor ne mara, da bi kaznjenci posedali po ječah in se prisiljenci dolgočasili po pustih dvoranah, ampak jih vpreže v poljsko delo, tako je storil tudi z dijaki. Torej za zločinci, potepuhi in usiljivimi berači pridejo pri danskem kmetu takoj na vrsto sinovi muz. On pravi: Dam vse, česar gospod potrebuje, a on bo pa pomagal pri delu, katerega je ravno poleti največ. Seveda ne smemo misliti, da morajo dijaki mlati, gnoj kidati, žeti itd. Saj bi marsikateri pri takem delu napravil več škode, kot bi bilo njegovo delo vredno. Kjer se mu ravno ljubi, tam pa popirne; obira sadje, krmi kuretino, kar tudi ni naporno delo, sploh opravlja lažja opravila. Mnogokrat pa se gospodarji zlasti na priprošnje hišne matere zadovoljijo že s tem, da mladi dijak uvede malo hišno hčerko v vse tajnosti moderne prosvete; v utici pri kavi in cigareтах razlaga bodoči učenjak svoje učbenki brez načrta in reda vse mogoče stvari, s katerimi se je seznanil v šoli. Dijak preživi veselo lepe dneve prostosti, hišna hčerka pa dobiva doma pouk »višje dekliske šole« in tako sta oba zadovoljna. Zato je v času kislih kumar na Danskem vedno več dijakov — kmečkih delavcev.

Izredno debel krompir. Francoska vlada je začela deliti kmetom po pokrajinah, kjer najbolje raste krompir, za najlepše sadove nagrade. Prvo nagrado je dobil kraj ob Roni. Med sadovi, ki so bili vsi jako lepi in veliki, je zbudil občeno pozornost krompir, debel kot majhna buča; tehtal je 71 dekagramov, v premeru pa je imel 17 centimetrov.

Olimpijske igre v Londonu. V Londonu so začeli s pripravljalnimi deli za zgradbo velikega stadija, v katerem se bodo vršile olimpijske igre, obstoječe v tekmovalju v teku, hoji, streljanju z lokom, borbi z meči, lawn-tennisu, plavanju itd. Oblika zgradbe bode eliptična, ter bode v njej prostora za 70.000 ljudi.

Ponarejalce bankovcev so prijeli v Halaszu na Ogrskem. Ponarejalci so: trgovec s prešiči Toth, njegova žena in mlinar Rakal. Bankovcev so ponaredili v vrednosti nad 60.000 kron.

Narodno-gospodarske drobtine. Narodno premoženje Evrope je znašalo 1896 249,864 milijonov dolarjev, Združenih držav pa 79,567 milijonov dolarjev. Najbogatejša dežela v Evropi je bila Angleška s 57,453 milijoni dolarjev ali 1455 dolarjev na posameznika. Za Angleško slede druge države v sledeči vrsti (na vsako glavo): Avstralija 1247, Francosko 1228, Združene države 1125, Dansko 1119, Nemčija 751, Avstrija 506, Italija 493, Rusko 296 dolarjev. Skupno bogastvo Francoske so cenili leta 1896 na 47,156, Nemčije na 39,185, Rusije na 31,267 dolarjev. Do leta 1904 se je pomnožilo narodno premoženje Zedinjenih držav na 107,104, sedaj pa utene znašati že okoli 130.000 milijonov dolarjev. S tem bi bila Amerika najbogatejša na svetu.

O klubih. Pri nas je družabno življenje še malo razvito; ne pridemo navadno nikoli čez lovske, kvartarske in druge klube, ki so stalno nameščeni v gostilnah v obliki stalnih omizij. Toda Francozi in Angleži, ti so drugačni junaki. V Parizu imajo klub Banton, čegar stalni člani goje peteline najčistejšega plemena in ki zelo mnogo pojejo. V Burgesu obstoji klub, ki je na svojo zastavo zapisal občevanje in ljubkovanje z mišimi. Neki večer je stalo na sporedu sledeče: 100 frankov dobi dotičnik, ki z golo roko deno v vrečo 110 miš, nato pa sam stopi vanjo in v njej ostane 5 minut. Nekaj izrednega pa so si izmislili Maurcrahoučani: osnovali so namreč klub najboljših lažnjivcev. Kdor hoče biti sprejet, mora napraviti pred posebno komisijo »izkušnjo«. Praviti mora take laži, kot se še niso čule. Kdor izkušnjo napravi, dobi diplomu, na kateri je napisano: »Laži povsodi, samo glej da ne boš škodoval nikomur razen resnici.« Angleži so napravili klub ljudi, ki malo spijo. Zadnjo nagrado je dobil Woolward, ki je vzdržal, da sedem dni in sedem noči ni spal.

Telefonska in brzojavna poročila.

RUSKI MINISTER ZUNANJIH ZADEV NA DUNAJU.

Dunaj, 9. avgusta. Ruski zunanji minister Izvolski pride meseca septembra na Dunaj, da konfirira z avstrijskim zunanjim ministrom o raznih stvareh.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR BO RAZPUŠČEN.

Praga, 9. avgusta. Češki deželni zbor ne bo več sklican. Nove volitve v češki deželni zbor bodo začetkom meseca oktobra.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 9. avgusta. Državni zbor se snide med 10. in 15. septembrom.

NEMIRI V CASABLANCI. — ZASTRUP-LJENE KROGLE ?

Pariz, 9. avgusta. Francoska divizija pod poveljstvom Philiberta se je včeraj izkrcala v Casablanci. Maročani so na francoske vojake streljali in ko so jih Francozi pregnali, iz maročevanja zažgali judovsko predmestje ter pomorili mnogo judov. Francoski vojaki trdijo, da so maročanske kroglice zastrupljene.

DRŽAVNA MAROŠKA BANKA OKRADENA.

Tanger, 9. avgusta. Ponoči so neznanl uporniki oropali državno banko za 60.000 pezeta.

VELEVLASTI V MAROŠKI ZADEVI SLOŽNE.

Madrid, 9. avgusta. Oficijelna poročila zatrjujejo, da so vse velevlasti v maroški zadevi složne in da vlada danes v Casablanci popolen mir.

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice števil. 12

Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

2469 150-85

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Iz slovanskega sveta.

sl Izobraževanje srbskih vojakov. Na poljedelske šoli v Kraljevu na Srbskem se vrše čebelarški tečaj, ki se jih udeležujejo tudi vojaki; v teh tečajih se nauče najpotrebnejših in najvažnejših stvari iz umnega čebelarstva ter na ta način to panogo gospodarstva razširjajo po celem kraljevini. Pri nas in v drugih modernih državah tega še niso vpeljali.

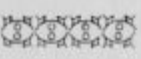
sl Za povzdigo materialne kulture v Srbiji. Srbska vlada namerava predložiti skupščini v prihodnjem zasedanju načrt zakona glede ustanovitve trgovske, industrijske ter obrtne zbornice s sedežem v Belgradu. — Vlada pripravlja sedaj vse potrebno za ustanovitev obrtne muzeja, kjer bi bili izloženi izdelki obrtnikov; obenem bi bila nameščena v poslopiju posredovalnica za nakup sirovin in prodajo izgotovljenega blaga.

sl Nov srbski list s slikami »Nedelja«, začne izhajati 28. avgusta v Belgradu. Lastnik in glavni urednik je Stevan P. Markovič. Naročnina za celo leto stane 16 dinarjev.

sl Žensko gimnazijo, in sicer letos prvi razred, otvora jeseni v Čačku na Srbskem.

sl Ruska ekspedicija v osredno Azijo. Rusko »Geografsko društvo« priredi pod vodstvom prof. Kozlova znanstveno potovanje v osrednjo Azijo, zlasti v Mongolsko; potrebni denar je daroval car. Ekspediciji bode pridružena močna straža, da varuje učenjake pred roparskimi napadi. Vrnili se bode po priliki šele čez pol leta.

sl Nov način ponemčevanja Poljakov. — Kakor poroča poljski »Lech«, ki izhaja v Gneznju, so pruski učitelji začeli sedaj poljskim učencem v šolah deliti brezplačne nemške molitvenike. Učenci, ki jih nočejo sprejeti, se pretepravajo, zapirajo itd. Namen tega ravnanja po besedah »Dziennika Kujawskiego« je ta-le: To je novo delo pruskega sistema izračunano na to, da bi se moglo pozneje trditi, da poljska deca ne moli več iz poljskih molitvenikov, ampak iz nemških, kar najbolj dokazuje ta okolnost, da sami od učiteljev zahtevajo nemške molitvenike. Posledica te haktistične premetenosti bi bilo to, da bi pruska vlada silila duhovsko gosposko, naj v poljskih cerkvah omeji poljsko službo božjo in sčasoma naj jo popolnoma odpravi.

Rogaški pospešuje tek do jedi, olajšuje prebavo ter uspešno razkrojuje snovi zavžitih jedil. 2015 a 1 1

Sprejme se neoženjen

žagar

srednje starosti. Želi se, da je vsaj deloma večje tudi mlinarske stroke.

Nastop s 15. avgustom t. l.

Pogoji ugodni.

Ponudbe sprejema oskrbništvu veleposestva na Slomu pri Ponikvi ob Juž. žel. 1749 2-2

Zahvala.

Ker mi ni mogoče, vsem prijateljem in znancem, ki so mi o priliki moje zlate maše pismeno in brojavno častitali, odgovoriti, izrekam tem potom vsem voščilcem najtoplejšo zahvalo.

Oliševek, 8. avg. 1907.

Andrej Volc.

župnik v p.

1775 1-1

Natečaj.

Upravni odbor javne obč. bolnice Franca Jožefa I. v Krškem razpisuje mesto

PRIMARIJA

z začetno letno plačo K 2400.

Prosilci imajo dokazati posebno izvežbanost v kirurgiji, najmanj 6 mesečno medicinsko prakso in popolno znanje obeh deželnih jezikov.

Prošnje naj se vložijo do 5. septembra 1907.

Krško, 5. avgusta 1907.

1756 3-3

Tehnična pisarna Karol Holinsky

arhitekt in mestni stavbenik

1767 3-1

se nahaja od sedaj naprej

v Šelenburgovih ulicah št. 4.

Lep lokal Stanovanje

s stanovanjem je takoj ali za november za oddati v Sodnijskih ulicah.

Več pove kamnosek Alojzij Vodnik, Kolodvorske ulice, Ljubljana. 1725 3-3

obstoječe iz 4 sob, prostorne kuhinje in pritliklin se **takoj** odda. Pojasnila daje g. Ivan Zupancič, Križevniške ulice 6, II. nadstr. 1771 1-1

Razpis o oddaji šolske zgradbe.

Radi oddaje zgradbe nove dvorazredne šole v Naklem pri Kranju se bo vršila dne **12. septembra 1907 ob 9. uri dop. v župnišču**

ustna zmanjševalna dražba.

Zgradba je preračunjena na **31.632 K 19 vin.** in se bo oddala le enemu ponudniku.

5% varščina znaša 1600 K, ki jo je vložiti v gotovini, vložnih knjižicah ali v obligacijah pred pričetkom dražbe v roke licit. komisije. Po event. odobrenju ponudbe bo treba dopolniti varščino na 10%.

Ponudbe (kolek 1 K) s priloženo varščino sprejema do pričetka licitacije podpisani krajni šolski svet, kjer so tudi načrti, stroškovnik, dražbeni in stavbeni pogoji vsakemu na vpogled.

Opekarna je v bližini, kakor tudi kamnolomi in les, voda pa tik stavbišča.

Krajni šol. svet v Naklem pri Kranju.

Vinko Črnilec

predsednik.

1774 1-1

CVIČEK

bel in svetlo rdeč po 25—27 kr. l. ima naprodaj vinska zadruga v Leskovcu pri Krškem, postaja Videm-Krško.

Zobozdravnik

dr. RODOŠCHEGG

(Stari trg št. 2)

1772 odpotuje 1-1

do 18. tega meseca.

Lovski pes 1748 5-4

prepeličar

se po ceni proda ali pa zamenja za psa brakirja.

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

Stanovanje

v pritličju, obstoječe iz ene sobe, kuhinje in jedilnice 1745 4

se **takoj** odda.

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

1776 2-1

KOPAČI

(v akord) se proti dobri plači sprejmejo pri zgradbi

vodovoda v Radovljici.

IVAN KREGAR
pasar in izdelovatelj cerkvenega
... orodja in posode ...

se priporoča velečast. cerkvenim predstojništvom v obilna naročila ter si usoja naznaniti, da se nahaja njegova

delavnica

odslej na

Elizabetni cesti

blizu samostana oo. Jezuitov in nasproti Jožefinuma. 555 3

1641 14

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice števil. 2 : : :

obrestuje

vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2 %**.

Rentni davek plača banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se »Hotelske družbe z omenjeno zavezo Triglav« po kron 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: K 200.000.